

δαφος ὅστις, εἰσβαλὼν, διεσκόρπισε τὰς στρατίας τοῦ Πάπα ὡς ἄχυρον προ τοῦ ἀνέμου, καὶ ἐνέσπειρε γενικὸν πανικὸν δι' ὅλης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικρατείας... Ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης, εὐρίσκων ὅτι ὁ Ἅγιος Πέτρος οὐδεμίαν παρεῖχεν εἰς αὐτὸν βοήθειαν εἰς τὴν ἀνάγκη του, ... ἐξαπέστειλε πληρεξουσίους πρὸς τὸν Βονοπάρτην νὰ ἐκλιπαρίσωσιν εἰρήνην. Καὶ συνωμολογήθη μὲν ἡ εἰρήνη, ἀλλ' ὑπὸ ὄρους ἐπαρκῶς ταπεινωτικούς: Ἐπιπροσθέτως πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ὄρους τῆς προσωρινῆς συνθήκης, ἣτις εἶχε συνομολογηθῇ πρότερον καὶ ἀδειτηθῇ ὑπὸ αοῦ Πάπα, οὗτος ὑπεχρεώθη ἤδη νὰ παραχωρήσῃ μέρος τοῦ ἐδάφους του καὶ πληρώσῃ χρηματικὸν τι ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς 30,000,000 Γαλλικῶν λιρῶν περίπου, ὡς ἀντίποινον διὰ τὴν τελευταίαν παράβωσιν».

Ταῦτα, προστιθέμενα εἰς τὴν πρώτην φοροθεσίαν, ἀποτελοῦσιν ἐν ὄλῳ ὑπὲρ τὰ πενήτηκοντα ἑκατομμύρια φράγκων, τὰ ὁποῖα ὁ Πάπας ἐπλήρωσεν εἰς τὴν Γαλλίαν εἰς χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων πολυτίμων ἀντικειμένων, οἷα ἀνδριάντας, ζωγραφίας, κλπ. Ρωμαιο-Καθολικός τις συγγραφεὺς ἀνομολογεῖ ὅτι, « Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὄρων τουτων περιήγαγε τὸν Πάπαν εἰς τὸ χεῖλος τῆς καταστροφῆς ». Ἡ συνθήκη αὕτη συνομολογήθη τὴν 19ην Φεβρουαρίου, 1797.

Ἴσως ἤθελε σκεφθῇ τις ὅτι ἡ ἀθρόα αὕτη καὶ ἐπιτυχὴς ἀνατροπὴ τῆς Παπικῆς ἰσχύος, εἶναι ἐπαρκῆς διὰ τὸν κόσμον ἀπόδειξις ὅτι αἱ ἀξιώσεις τῆς Παπωσύνης περὶ θείου εἰς αὐτὴν δικαιοῦματος, ὅπως ἄρχη ἐπὶ βασιλέων, κλπ., ἦσαν ἀπλαῖ ἀλαζωνεῖται ἀλλὰ καὶ ἂν ταῦτα δὲν ἀρκοῦσι, τὸ τελικὸν βεβαίως συμπλήρωμα τῆς τοιαύτης ἀποδείξεως προσετέθη κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ὁπότε ὁ στρατηγὸς Berthier εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ρώμην, διωργάνωσεν ἐκεῖ δημοκρατίαν, τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1798, καὶ, πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἀπήγαγε τὸν Πάπαν αἰχμάλωτον εἰς Γαλλίαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔτος. Ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου μέχρι σήμερον ἡ ἐπὶ τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς Παπικὴ κυριαρχία ὑπῆρξεν ἀπλῶς σκιά τις τῆς προτέρας ὑποστάσεως τῆς Ἐκτοτε σπανίως ἐγένετο πλέον λόγος περὶ τοῦ πλαστοῦ αὐτῆς δικαιοῦματος ὅπως ἀναγορεύη καὶ καθαιρῇ βασιλεῖς. Εἶναι ἀπ' ἐναντίας γεγονὸς ὅτι ὁ κατὰ τὸ 1800 ἐκλεγείς πάπας ὑπὸ τὸν τίτλον Πῖος ὁ Ζ' « ἐδημοσίευσεν ἐγκύκλιον, δι' ἧς διεκήρυττεν ὅτι εἶναι διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου τὸ νὰ

καθυποτάσσονται πάντες εἰς τὰς καθεστηκυίας κυβερνήσεις», ἐν τῇ ὁποίᾳ, φυσικῶ τῷ λόγῳ, διελαμβάνεται καὶ ὁ ἴδιος.

Ἐδάφιον 37ον. «Καὶ δὲν θέλει φροντίσει περὶ τῶν θεῶν τῶν πατέρων αὐτοῦ, οὐδὲ περὶ ἐπιθυμίας γυναικῶν, οὐδὲ θέλει φροντίζει περὶ οὐδενὸς θεοῦ [ἄρχοντος], διότι θέλει μεγαλυνθῆ ὑπεράνω πάντων».

Οὐχὶ μόνον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, τὸν Παπισμὸν, δὲν ἐσεβάσθη ὁ Ναπολέων, ἀλλ' οὐδὲ ἐκ τῶν Διαμαρτυρομένων Ἐκκλησιαστικῶν ἀποχρώσεων ἠννόησέ τινα, αἵτινες ἀποχρώσεις παρίστανται ἐνταῦθα ὡς γυναῖκες.* Οὐδὲν ἕτερον ἐκτὸς τῆς ἰδίας προσωπικῆς αὐτοῦ φελοδοξίας ἐδέσποζεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ διηύθυνεν αὐτὸν.

Ἐδάφιον 38ον. «Τὸν θεὸν Μαουζείμ [τὸν θεὸν τῆς δυνάμεως, ἢ τὸν θεὸν τῶν φρουρίων, ὡς ἡ Ἑβρ. λέξις μαούζ ἐννοεῖ, ἐνὶ λόγῳ τὴν στρατιωτικὴν ἰσχὺν] θέλει δοξάσει εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ [ἀντὶ οἰουδήποτε ἐκ τῶν θεῶν αὐτῶν] καὶ θεὸν τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες αὐτοῦ δὲν ἐγνώρισαν, θέλει τιμήσει μὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ μὲ πολυτίμους λίθους, καὶ μὲ πράγματα ἐπιθυμητά».

Ἄλλοι μεγάλοι μαχηταὶ ἀνεγνώρισαν καὶ ἀπέδωκαν εἰς ὑπερφυσικὰς τινὰς δυνάμεις τὰς ἐπιτευχθεῖσας νίκας των. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐπεσκέπτετο τοὺς εἰδωλολατρικοὺς ναοὺς καὶ ἐώρταζεν οὕτω τὰς νίκας του. Τὸ αὐτὸ ἔπραττον καὶ οἱ Καίσαρες. Κατὰ τοὺς ὑστέρους δὲ χρόνους, ὑπὸ τὸν Παπισμὸν, ἔθος ἐπεκράτει καθ' ὃ ἀμφοτέρω τὰ ἐμπόλεμα μέρη ἐπεκαλοῦντο τὸν Θεὸν, τοὺς ἀγίους, τὴν παρθένον Μαρίαν, καὶ προσέτι τὰς εὐλογίας τῶν παπῶν, διὰ νίκην ὅπως τοῦλάχιστον προσποιῶνται ὅτι τὴν νίκην ἀπεδέχοντο ὡς παρὰ Θεοῦ χορηγηθεῖσαν. Ἄλλ' ὁ Ναπολέων οὐδὲν παρόμοιον ἔπραξε οὗτος πάσας αὐτοῦ τὰς ἐπιτυχίας ἀπέδωκεν εἰς ἑαυτὸν, καὶ

* Ὡς ἡ μία ἀληθῆς Ἐκκλησία ὀνομάζεται συμβολικῶς ἡ Νύμφη τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὡς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης, ἐν ἀπίστῳ συμμαχίᾳ καὶ ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τῶν αὐτοκρατοριῶν τοῦ κόσμου, καλεῖται πόρνη, οὕτως ἐπίσης αἱ διάφοροι ἀποχρώσεις τῶν διαμαρτυρομένων ὀνομάζονται «γυναῖκες».

εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰδιοφυίαν. Ἡ πεποίθησις αὐτοῦ ἦν ἐπὶ τῶν στρατειῶν. Εἰς γενναίους, ταχυκινήτους, ἐμπείρους καὶ ἱκανοὺς στρατηγούς, ἐναπέθεσε τὴν ἑαυτοῦ ἐλπίδα, καὶ πρὸς τούτους ἀπηύθυνεν οὗτος τὰς ἐπικλήσεις του. Ὁ τύπος τοῦ ὄρκου, ὃν ὠρκίσθη εἰς τὸ Γαλλικόν. «*Συμβούλιον τῶν Ἀρχαίων*», ἀναλαμβάνων τὴν διοίκησιν τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου ἐπιστροφὴν του, μαρτυρεῖ ὅτι ἡ πεποίθησις αὐτοῦ ἦν ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ του. Δὲν ὠρκίζεται οὔτε εἰς τὸν Θεὸν, οὔτε εἰς τὸν Πάπαν, οὔτε εἰς τὸ ὄνομα τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' ὁ ὄρκος αὐτοῦ ἦτο «*Ὁρκίζομαι, ὀρκίζομαι τοῦτο εἰς τὸ ὄνομά μου, καὶ εἰς τὸ ὄνομα τῶν γενναίων μου συντρόφων*»! Ἐνῶ δὲ ὑπηρετεῖ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φιλοδοξίαν, ἡξίου νὰ ἐξυπηρετῇ ἐν ταυτῷ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ. Οἱ θησαυροὶ δὲ τῆς Ρώμης, καὶ ἄλλων πόλεων καὶ χωρῶν τὰς ὁποίας ἐλαφυραγώγησε, παρεδόθησαν εἰς τὸν Γαλλικὸν λαόν, τοῦ ὁποίου οὗτος καὶ οἱ στρατιῶταί του ἀπετέλουν μέρος.

Ἐδάφιον 39ον. Οὕτω θέλει κάμει εἰς τὰ ὀχυρώματα Μαουζεῖμ [ἡ ἔννοια τοῦ ρητοῦ εἶνε: οὕτω θέλει κάμει νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ὀχυρώματα, τὰς στρατιωτικὰς του δυνάμεις] μετὰ θεοῦ ἀλλοτριῶν [νέου] ὄσοι (ἀνα)γνωρίσωσιν αὐτὸν, εἰς αὐτοὺς θέλει πληθύνει δόξαν, καὶ θέλει κάμει αὐτοὺς νὰ ἐξουσιάσωσιν ἐπὶ πολλῶν, καὶ τὴν γῆν θέλει διαμοιράσει μετ' αὐτῶν (καὶ ἄλλην μετάφρ. δωρε ν.).

Ὁ Ναπολέων ἐνεκατέστησε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς ἐμπιστοὺς αὐτοῦ στρατηγούς εἰς ὑψηλὰς θέσεις καὶ ἀξιώματα μεταξὺ ὄλων τῶν ἠττημένων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης. Τὰ ἀξιώματα ταῦτα ἦσαν παρ' αὐτοῦ δῶρα, ἀλλὰ ταῦτα διακατεῖχοντο ἐπὶ τῷ ὄρω τῆς εἰς αὐτὸν ἀφοσιώσεως. Ταῦτα ἦσαν δωρεάν, ἀλλ' ἐν ταυτῷ ἦσαν ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῆς εἰς αὐτὸν ὑποταγῆς των. Περὶ τούτου ἡ ἱστορία * ἀναγράφει τὰ ἐξῆς:

«*Αἱ φιλόδοξοι βλέψεις τοῦ Ναπολέοντος ἐγένοντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καταφανεῖς. Ἡ Ολλανδία εἶχε ἀνακηρυχθῆ τὸ προηγούμενον ἔτος εἰς Βασιλείον, τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λουὶς Βοναπάρτης, εἶχεν*

* Παγκόσμιος ἱστορία Willard, σελ. 452.

ἀναγορευθῆ βασιλεὺς Ἡδὴ ἡ Νεάπολις ἀπεδόθη εἰς τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ ἀδελφὸν Ἰωσήφ Βοναπάρτην, ὅστις παριεβλήθη ὡσαύτως τὸν τίτλον τοῦ Βασιλέως τῶν δύο Σικελιῶν Πλεῖσται ὅσαι ἐπαρχίαι ἐγένοντο δουκάτα ἢ μεγάλα φέουδα τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἐδόθησαν εἰς συγγενεῖς ἢ εὐνοουμένους τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Παυλίνα ἀνηγορεύθη Πριγκήπισσα τῆς Γκασιᾶλλης ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Μουράτ, μέγας Δουξ τοῦ Berg καὶ Cleves ἐνῶ ὁ Εὐγένιος Beauharnais, ὁ ἐκ προτέρου γάμου υἱὸς τῆς Αὐτοκρατορίας αὐτοῦ Ἰωσηφίνης, ἀπεστάλη ὡς ἀντιβασιλεὺς εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δεκατέσσαρες ἐπαρχίαι εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τῆς Γερμανίας ἐσχηματίσθησαν εἰς Ὀμοσπονδίαν τοῦ Ρίνου. Αὗται ἀπεχωρίσθησαν τῆς Γερμανικῆς ὀλομελείας καὶ ἀνεγνώρισαν ὡς κεφαλὴν αὐτῶν τὸν Ναπολέοντα ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Προσιάτου..... Ἡ Ἑλβετία ἐπίσης ὑπήχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν κυριαρχίαν, τοῦ Ναπολέοντος ἀναγορεύσαντος ἑαυτὸν «Μεσίτην» αὐτῆς.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ Ναπολέοντος ἤγαγεν αὐτὸν ἐπίσης νὰ ιδρύσῃ διάφορα τιμητικὰ καὶ ἐπίτιμα παράσημα μεταξὺ τῶν ἀξίωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, ὡς τὸ παράσημον «τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς» «τὸ παράσημον τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος» κλπ. κλπ.

Ἐφοδιάσασα ἡμᾶς οὕτως ἡ προφητεία μὲ ἀσφαλῆ διδόμενα πρὸς πιστοποίησιν τῆς ταυτότητος τοῦ τοιούτου χαρακτιῆρος (τοῦ Ναπολέοντος), αἱ πράξεις καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ ὁποίου σημειοῦσι τὴν ἀρχὴν τοῦ «Ἐσχάτου Καιροῦ» προβαίνει ἀκολούθως ὅπως καταδείξῃ ἡμῖν ὅποιον ἰδιαίτερον γεγονὸς τοῦ καιροῦ ἐκείνου δεόν νὰ ἐννοηθῆ ὡς ὠρισμένως σημειοῦν τὴν ἀκριβῆ χρονολογίαν τοῦ «Ἐσχάτου Καιροῦ». Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο ἀποδεικνύεται ὅν ἡ ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἐπιδρομὴ τῆς Αἰγύπτου, ἧς ἐκάλυψε περίοδον ἐξ ἐνὸς ἔτους καὶ πέντε σχεδὸν μηνῶν. Ἀπέπλευσεν ἐκ Γαλλίας τὸν Μάϊον τοῦ 1798, ἐπέστρεψε δὲ ἀποβιβασθεὶς εἰς Γαλλίαν, τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1799. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη Γραφικῶς περιγράφεται δι ὀλίγων λόγων εἰς τὰ ἐδάφια 40—44.

Ἐδάφιον 40ον. «Καὶ ἐν τῷ [ὠρισμένῳ] Ἐσχάτῳ Καιρῷ ὁ βασιλεὺς τοῦ Νότου, [ἡ Αἴγυπτος] θέλει συγκερατισθῆ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Βορρᾶ [ἡ Ἀγγλία] θέλει ἔλθει ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἀνεμοστρόβιλος μετὰ ἀμαξῶν, καὶ μετὰ ἰπέων, [τῶν Αἰγυπτίων Μαμελούκων, κλπ.] καὶ μετὰ πολλῶν πλοίων [Αἱ Ἀγγλικαὶ δυνάμεις συνίσταντο ἐκ

στόλου ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ναυάρχου Νέλσωνος.] Καὶ θέλει [ὁ Ναπολέων] ἔλθει εἰς τοὺς τόπους καὶ πλημμυρήσει καὶ διαβῆ [νικηφόρως].»

Ἡ ἱστορία γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ὁ ὑπὸ τὸν Μουράτ Βέην Αἰγυπτιακὸς στρατὸς «μετὰ ἀποφασιστικωτάτην μάχην ἀπεκρούσθη.... Αἱ Γαλλικαὶ ἐπιτυχίαι διέσπειρον τὸν τρόπον ἀνὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν αἱ δὲ περίοικοι φυλαὶ ὑπεταγῆσαν εἰς τὸν νικητὴν.... Ἀλλ' ἡ τύχη παρεσκεύαζε δι' αὐτὸν τρομεράν τινα περιπέτειαν. Ὁ στόλος αὐτοῦ, συνιστάμενος ἐκ δέκα καὶ τριῶν πλοίων τῆς γραμμῆς [πολεμικῶν θωρηκτικῶν], ἐκτὸς τῶν δικρότων [φριγαδῶν], ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Ναυάρχου Νέλσωνος, ὅστις ἀπὸ πολλοῦ κατεδίωκεν αὐτὸν, εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβουκίρ, καὶ προσεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 1ης Αὐγούστου, 1798, μετὰ τοιαύτης δυνάμεως καὶ δραστηριότητος [«ὡς ἀνεμοστρόβιλος»] ἀνώτεραι τῶν ὁποίων ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ ναυμαχίᾳ διεδραματίσθησαν».

Ἐδάφια 41—43: «Θέλει εἰσελθεῖ ἔτι εἰς τὴν γῆν τῆς δόξης [τὴν Παλαιστίνην,] καὶ πολλοὶ τόποι θέλουσι καταστραφῆ οὔτοι ὁμως θέλουσι διασωθῆ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὁ Ἐδῶμ καὶ ὁ Μωᾶβ καὶ οἱ πρῶτοι [ἢ πρωτεύουσα] τῶν υἱῶν Ἀμμῶν. [Ὁ Ναπολέων ἐστάθη εἰς τὰ παράλια, καὶ δὲν εἰσηλθεν, ἀλλ' ἀντιπαρῆλθε τὰς χώρας ταύτας]. Καὶ θέλει ἐκτείνει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς τόπους καὶ ἡ γῆς τῆς Αἰγύπτου δὲν θέλει ἐκφύγει».

«Καὶ θέλει κυριεύσει τοὺς θησαυροὺς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ πάντα τὰ ἐπιθυμητὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ οἱ Δίβρες καὶ οἱ Αἰθίοπες θέλουσιν εἶσθαι κατόπιν τῶν βημάτων αὐτοῦ».

Ἐδάφια 44—45: «Καὶ θέλει στήσει τὰς σκηνὰς τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ κατοικῆσεως [τὰς ἀνακτορικὰς σκηνὰς] μεταξὺ τῶν θαλασσῶν, ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου ὄρους τῆς ἀγιότητος». Αἱ φράσεις αὗται δυνατὸν ν' ἀναφέρονται εἰς ἓν ἐκ τῶν δύο ὄρεων — τὸ ὄρος Θαβῶρ ἢ τὸ ὄρος Σινᾶ — ἀμφότερα τῶν ὁποίων δύνανται ν' ἀποκληθῶσιν ἐνδοξα καὶ ἅγια. Ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβῶρ, ἐνδόξου καὶ ἁγίου, ὡς τοῦ τόπου τῆς μετα-

μορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται παρὰ τοῦ Πέτρου «τὸ ὄρος τὸ ἅγιον,»* ἐστήθησαν ὄντως αἱ σκηναὶ τοῦ Ναπολέοντος μία δὲ ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων μαχῶν του συνήφθη ἐνταῦθα. Τὸ δὲ ὄρος Σινᾶ, ἅγιον ἐπίσης καὶ ἔνδοξον, ὡς ὄν τὸ μέρος ἐνθα ἡ Διαθήκη τοῦ Νόμου μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰσραὴλ ἐκυρώθη, ἐπεσκέφθη παρὰ τοῦ Ναπολέοντος μετὰ «τοῦ ἐπιστημονικοῦ αὐτοῦ σώματος» καὶ τῆς ἐκλεκτῆς του σωματοφυλακῆς.

«Πλὴν ἀγγελίαι ἐκ τῆς ἀνατολῆς καὶ ἐκ τοῦ Βορρᾶ θέλουσι ταράξει αὐτὸν διὰ τοῦτο θέλει ἐκβῆ μετὰ θυμοῦ μεγάλου, διὰ νὰ ἀφανίσῃ καὶ ἐξολοθρεύσῃ πολλοὺς [ἔθνη]. Πλὴν θέλει ἐλθεῖ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, καὶ δὲν θέλει ὑπάρχει ὁ βοηθῶν αὐτὸν».

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ναπολέων εὐρίσκειτο ἐν Αἰγύπτῳ εἰδήσεις κατέφθασαν περὶ συμπήξεως νέων συμμαχιῶν κατὰ τῆς Γαλλίας, καὶ πάραυτα ἐξεκίνησε διὰ τὴν Γαλλίαν. Ἀναφορικῶς πρὸς τοῦτο ἡ ἱστορία * ἀναγράφει ὅτι «Ἀγγελίαι ἐξ Εὐρώπης κατέπεισαν αὐτὸν ἤδη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Αἴγυπτον, ἀφήσας δ' ἐκεῖ τὸν στρατὸν του ὑπὸ τὸν Kleber, ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν μετὰ μυστικότητος καὶ ἐπὶ ἀγγελιαφόρουτινὸς πλοίου... Ἀντίξοοι περιπέτειαί τύχης εἶχον ἐπέλθει τόρα ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν ὑποθέσεων δεύτερος ἤδη συνασπισμὸς εἶχε σχηματισθῆ κατ' αὐτῆς, ἀποτελούμενος ἐκ τῆς Ἀγγλίας, Ρωσσίας, Νεαπόλεως, τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης καὶ Αὐστρίας».

Παραβάλλετε ἤδη τοὺς λόγους τούτους τῆς ἱστορίας πρὸς τοὺς τῆς προφητείας: «Πλὴν ἀγγελίαι ἐκ τῆς ἀνατολῆς καὶ ἐκ τοῦ Βορρᾶ θέλουσι ταράξει αὐτὸν διὰ τοῦτο θέλει ἐκβῆ μετὰ θυμοῦ μεγάλου, διὰ νὰ ἀφανίσῃ καὶ νὰ ἐξολοθρεύσῃ πολλοὺς [ἔθνη]». Ὁ μέγας θυμὸς τοῦ Ναπολέοντος καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ ἀποπειραθεῖσα καταστροφή ὄλων τῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, τυγχάνουσι λίαν γνωστὰ γεγονότα ἢ ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη ἐπαναλήψεως αὐτῶν ἐνταῦθα. Καὶ σχεδὸν ἐπετύγχανε τὰ φιλόδοξα αὐτὰ σχέδιά του ἐν τούτοις, ὡς προελέχθη ὑπὸ

* Παγκόσμιος Ἱστορία Willard, σελ. 446.

τοῦ προφήτου, ὁ διάσημος οὗτος ἀνὴρ τῆς ἐποχῆς του ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀπέθνησκεν ὡς ἐξόριστος καὶ ἔγκαταλελειμμένος παρὰ πάντων.

Ὡς τὸ 40ον ἐδάφιον διακηρύττει ὅτι ἡ εἰς Αἴγυπτον εἰσβολὴ αὐτοῦ ἤθελε γείνει «εἰς τὸν Ἔσχατον Καιρὸν» ἢ (ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Douay μετάφρασις ἐκφέρει τὸ χωρίον) «εἰς τὸν προσδιωρισμένον καιρὸν», οὕτως ἐπίσης διακηρύττουσι καὶ τὰ χωρία 29 καὶ 30, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἴδιον γεγονός, καὶ τὰ ὁποῖα προηγουμένως παρενεβλήθησαν ὡς παρένθεσις. Δεὸν νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅτι τὰ ἐδάφια 25 — 28 εὐρομεν ὡς ἀναφερόμενα εἰς προγενεστέραν τινὰ ἐπιδρομὴν τῆς Αἰγύπτου εἰς δὲ τὰ ἐδάφια 29 καὶ 30 ὑποδηλοῦται ὅτι ἡ ἐπομένη μεγάλη εἰσβολὴ τῆς Αἰγύπτου ἤθελε γείνει εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν, ἰ. ἔ. εἰς τὸν «Ἔσχατον Καιρὸν», ὡς περιγράφεται ἐν τοῖς ἐδαφίοις 40 — 45. «Ἐν τῷ ὠρισμένῳ καιρῷ θέλει ἐπιστρέψει, καὶ ἔλθει πρὸς τὸν νότον-πλὴν ἢ ἐσχάτη φορά δὲν θέλει εἶσθαι ὡς ἡ πρώτη» εἰσβολή. Ἡ εἰς Αἴγυπτον εἰσβολὴ τοῦ Ναπολέοντος δὲν κατέληξεν οὔτε ὡς ἡ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς Κλεοπάτρας, οὔτε ὡς ἡ ἄλλη ἡ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογόνου αὐτῆς, τῆς Βασιλίσσης Ζηνοβίας. Ὁ Ναπολέων, καίτοι εὐδοκιμήσας ὡς στρατηγὸς ἐν Αἰγύπτῳ, δὲν κατήγαγεν ὁμῶς τοιαύτας νίκας ὡς οἱ προκάτοχοί του. Ὁ λόγος δὲ τούτου ἐκτίθεται ἐν τῷ ἀμέσῳ ἐπομένῳ χωρίῳ, — «Διότι τὰ πλοῖα τῶν Κηττιαίων [«τῶν Ρωμαίων» Douay] θέλουσιν ἔλθει ἐναντίον αὐτοῦ» Ὁ Ἀγγλικὸς στόλος περιήγαγεν εἰς ἀμχανίαν τὸν Ναπολέοντα καὶ ἐματαίωσε τὴν κατὰ κτησίν του. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀγγλία ὡς ἐπίσης καὶ ἡ Γαλλία ἀπειτέλουν μέρος τῆς ἀρχαίας Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἐπειδὴ ἡ Γαλλία διετέλει ἐν πολέμῳ μετὰ τοῦ ἐπιλοίπου τῆς αὐτοκρατορίας ἐκείνης, ἀγωνιζομένη νὰ κατακτήσῃ αὐτό, ἐντεῦθεν τὸ εὐλογον τοῦ νὰ ὀνομάζωνται τὰ πλοῖα ταῦτα «πλοῖα τῶν Ρωμαίων». «Καὶ θέλει ταπεινωθῇ, καὶ ἐπιστρέψει, καὶ θυμωθῇ ἐναντίον τῆς διαθήκης τῆς ἁγίας καὶ θέλει ἐνεργήσῃ ἢ θέλει ἐπιτύχει».

Ἐπὶ τῇ ἐξ Αἰγύπτου ἐπιστροφῇ του, ὁ Ναπολέων ἔγκατέλειπε τὴν προτέραν αὐτοῦ πολιτικὴν τῆς βιαίας κατὰ τοῦ

Παπισμοῦ ἀντιδρασεως, καὶ ὑπέγραψε τὴν Concordat ἥτιο τὴν μετὰ τοῦ Πάπα σύμβασιν διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ρωμαιο-αθολικὴ θρησκεία ἀπεκαθίστατο ἐκ νέου ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ σύμβασις αὕτη ἦτο αὐτόχρημα ἐνέργεια κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλλ' ὁ Ναπολέων φαίνεται διέβλεπεν ὅτι, διὰ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ πολιτείας ἤθελεν εὐχερέστερον ἐπιτύχει τὴν ἀνατροπὴν τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐγκαταστήσει ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ὡς Ἀυτοκράτορα. Τοῦτο δὲ καὶ κατώρθωσεν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη πολιτικὴ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ μακρὸν μετὰ τὴν ἀπόκτισιν τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας. Οὗτος ταχέως ἤρξατο ἐργαζόμενος καὶ πάλιν κατὰ τοῦ συστήματος ἐκείνου, ὅπερ καλεῖται «ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἄνομίας», ὡς ἡ προφητεία ἀναγράφει διὰ τῶν ἐπομένων: «Καὶ [ὁ Ναπολέων] θέλει ἐπιστρέψει [μεταβληθῆ] καὶ θέλει συννενοηθῆ [διανοηθῆ σχέδια] κατὰ τῶν ἐγκαταλιπόντων τὴν διαθήκην τὴν ἁγίαν» τοῦτέστιν, ἤρξατο ἀμέσως σχεδιάζων καὶ ἐνεργῶν κατὰ τῆς ἀποστασίας Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Καὶ ἐν τούτῳ ἐπίσης «ἐπέτυχεν».

Οὕτω λεπτομερῶς παρακολουθεῖ τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου τόλια τοῦτο κεφάλαιον τοῦ Δανιήλ, διὰ τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων προσώπων, ἀπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Περσίας μέχρι τῆς ἀνατροπῆς τῆς Παπικῆς κυριαρχίας. Καίτοι δὲ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καλύπτει τὴν μακροτάτην περίοδον τῶν 2,400 ἐτῶν, ἐπιτυγχάνει ὁμως τοῦ σκοποῦ του σημειοῦν καὶ ὑποδεικνύον εὐκρινῶς τὸ ἔτος ἀκριβῶς τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἐσχάτου Καιροῦ—τὸ 1799. Μετὰ τοῦ ἔτους τούτου ἐτερματίσθη ἡ προθεσμία τῶν 1260 ἐτῶν τῆς καταθλιπτικῆς ἐξουσίας τῆς Παπῶσυνης, καὶ ἤρξατο «ὁ Ἐσχάτος Καιρὸς». Ἄς μὴ παρατρέξωμεν ὁ ὡσαύτως τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἔτος τοῦτο ἦν τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς χιλιετοῦς βασιλείας τῆς Παπῶσυνης τὸ ὁποῖον, ὡς κατεδείχθη εἰς τὸν προηγούμενον τόμον, ἤρξατο μετὰ τοῦ ἔτους 800 μ.χ. Ἀλλὰ τὸ 1799 ἦν μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς περιόδου τῆς γνωστῆς ὑπὸ τὸν ὄρισμόν «ὁ Ἐσχάτος Καιρὸς,» ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὁποίας πᾶν ἔχνος τοῦ συστήματος αὐτοῦ θέλει παρέλθει ἀνεπιστρεπτεῖ.

Παρατηρήσατε ἤδη τίνι τρόπῳ ἀναγράφεται εἰς τὰς ὀλίγας λέξεις τῶν ἐδαφίων 34 καὶ 35 ἡ παρακμὴ τῆς μεταρρυθμί-

σεως καὶ τὰ αἷτια ταύτης. Ἡ ἀγάπη τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀποκτιήσεως ἐξουσίας, ἐπιρροῆς καὶ εὐμαρείας, ἦσαν αἱ παγῖδες, αἷτινες ἐδελέασαν τὸ πρῶτον τὴν. Ἐκκλησίαν καὶ παρήγαγον τὸν Παπισμὸν αἱ αὐταὶ δὲ ἐπιθυμίαι καὶ προσπάθειαι διέκοψαν τὸ ἔργον τῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ Λούθηρος καὶ οἱ συνάδελφοί του θαρραλέως κατήγγειλαν κατ' ἀρχάς, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων παπικῶν πλανῶν, τὴν ἔνωσιν Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας. Ὅποτιαν ὁμως, μετὰ τινα ἔτη γενναίας ἀντιστάσεως κατὰ ἰσχυρᾶς καταφορᾶς, ἡ μεταρρυθμισίς, συνεπεία τῆς πληθύνσεως τῶν ὁπαδῶν τῆς, ἤρξατο ἀποκτιῶσα ἐπιρροήν, ὅποτιαν βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες ἤρξαντο κολακεύοντες τοὺς μεταρρυθμιστάς, καὶ πρόσοδοι εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ πρωτεῖα διηνοιχθῆσαν ἐνώπιόν των, τὰ κατὰ τῆς ἐνώσεως ἐκκλησίας καὶ πολιτείας, τὰ ὅποια οὗτοι διέβλεπόν ποτε εἰς τὸν Παπισμὸν καὶ τὰ κατεπολέμουν, ἤδη ἐξηφανίσθησαν. Αἱ ἀναμεμορφωμέναι ἐκκλησῖαι τῆς Γερμανίας, Ἑλβετίας, κ. λ. π. εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ Παπισμοῦ πολιτείαν, καὶ ἴσταντο ἔτοιμοι νὰ ἐνωθῶσι καὶ ὑποστηρίξωσιν οἰανδήποτε πολιτικὴν μερίδα, ἢ ἡγεμόνα, ἢ Κυβέρνησιν, ἣτις ἤθελε προθυμηθῆ νὰ οἰκαιοποιηθῆ καὶ ἀναγνωρίσῃ αὐτοὺς. Τοιοῦτοιτρόπως, ὄθεν, πολλοὶ ἐκ τῶν συνειτῶν ἔπεσον καὶ ἀπὸ τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἡγέτας ἀναμορφώσεως, ἐγένοντο ἡγέται καὶ ὁδηγοὶ εἰς πειρασμὸν. Οὕτω, λοιπὸν, τὸ ἀναμορφωτικὸν κίνημα, τὸ ἀρξάμενον τόσον αἰσίως, ἀνεστάλη καὶ ὠπισθοδρομήσῃ μεγάλως.

Ταῦτα πάντα, ἐν τούτοις, δὲν ἠδύναντο νὰ ματαιώσωσι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ διηυθύνθησαν καὶ ἀπέβησαν πρὸς τὸ καλόν. Ταῦτα συνετέλεσαν, ὡς εἶχε συντελέσει πρότερον ἡ Παπικὴ πλάνη, εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον δοκιμασίαν τῶν ἀληθῶν ἀγίων, εἰς τὸ ν' ἀποδειχθῆ ἔαν οὗτοι ἠκολούθουν πράγματι τὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐξυπηρέτησαν πάντα τὰ γεγονότα ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου καὶ μέχρι σήμερον — «διὰ νὰ δοκιμασθῶσι, καὶ νὰ καθαρισθῶσι, καὶ νὰ λευκανθῶσι» — ἔδαφ. 35.

Ἐὰν δὲν σφάλλωμεν ὀρίζοντες τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἐσχάτου Καιροῦ εἰς τὸ 1799, δέον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, νὰ προσ-

δοκῶμεν δι, κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν, ἢ εἰς τὴν πλάνην τῆς ἐνώσεως ἐκκλησίας καὶ πολιτείας πτώσις ἤθελε παύσει ἐν μέτρῳ, καίτοι ἢ πλήρης ἀνάνηψις καὶ ἐπάνοδος ἀπὸ τῆς παγίδος ταύτης τοῦ πονηροῦ ἤθελεν ἀπαιτήσῃ πολλὰ ἀκόμη ἔτη. Ἀνασκοποῦντες ὁμως τὸ παρελθόν, εὐρίσκομεν δι τὰ γεγονότα ἀντιστοιχοῦσιν ἐπακριβῶς εἰς τοῦτο. Ἀπὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας χωρισμοὶ μεταξὺ αὐτοκρατοριῶν καὶ Ἐκκλησιῶν ἔλαβον χώραν, νέα ὁμως ἐνωσις μεταξὺ τούτων οὐδεμία. Ἡ χρονολογία δ' αὕτη σημειοῖ πράγματι νέαν μεταρρύθμισιν ἐπὶ μᾶλλον οὐσιωδῶν βάσεων. Ἡ ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν Παπικὴ ἐπιρροὴ ὑπῆρξε πρότερον τόσον μεγάλη, ὥστε αἱ ἀραὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐτρομάζοντο ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ὡς μάστιγξ μαρasmus καὶ φθορᾶς, αἱ δὲ εὐλογίαι αὐτῆς ἐπεζητοῦντο διὰ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν εὐημερίαν. Ὅποτε δὲ οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἐχωρίσθησαν τοῦ Παπισμοῦ, ὁ κόσμος ἐξέλαβεν αὐτοὺς ὡς τινα ὀλιγώτερον διεφθαρμένην ἀντικατάστασιν τοῦ Παπισμοῦ ἢ δὲ εὐνοια τούτων, αἱ συμβουλαὶ καὶ ἐπιδοκιμασίαι των, ἐξεζητοῦντο συχνάκις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ἐξεζητοῦντο καὶ ἀπὸ τὸν Παπισμόν. Ἄλλ ὅποτε ὁ Ναπολέων θαρραλέως περιεφρόνησε τὰς τε εὐλογίας καὶ τὰς ἀρὰς τοῦ Παπισμοῦ, καὶ μ ὄλον τοῦτο ἠὲδοκίμει καὶ εὐημέρει κατὰ τὸ φαινόμενον, ἢ τοιαύτη αὐτοῦ πολιτεία ὄχι μόνον μεγάλως ἐξησθένησε τὴν Παπικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν κυβερνήσεων, ἀλλ αὕτη ἐξησθένησεν ὡσαύτως τὴν ἐπιρροὴν τῶν διαφόρων συστημάτων τῶν Διαμαρτυρομένων ἐπὶ τε κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ζητημάτων—ἧτις ἐπιρροὴ εἶχε καταστῆ λίαν ἰσχυρὰ ἐν διαστήματι δύο καὶ ἡμίσεως αἰώνων.

Ἡ νέα αὕτη μεταρρύθμισις, ἢ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ναπολέοντος χρονολογουμένη, ἦν οὐχ ἦτιον πλήρης καὶ τελεία ἢ ἢ ὑπὸ τοῦ Λουθηρου καὶ τῶν συνεργατῶν του εἰσαχθεῖσα μεταρρύθμισις, καίτοι αὕτη δὲν ἦτο θρησκευτικόν τι κίνημα, οὐδὲ ὑπεκκαιομένη, καθ' οἷονδῆποτε τρόπον, ὑπὸ θρησκευτικοῦ ζήλου ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἐργάται τῆς τοιαύτης μεταρρυθμίσεως διετέλουν ἐν γνώσει τοῦ γεγονότος δι ἐπετέλουν ἔργον διαγραφὴν δι' αὐτοὺς ἐν τῇ προφητεία ἀπ' αἰώνων. Ὁ Ναπολέων καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ ἦσαν ἄνθρωποι μὴ εἰδό-

τες Θεὸν, ὑποκινούμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἰδιοτελοῦς φιλοδοξίας διὰ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ὁ Θεὸς ὁμως, καίτοι παρ' αὐτῶν ἀγνοούμενος, ἐδέσποζεν ἐπὶ τῆς πορείας αὐτῶν, κάμων ὥστε αὕτη γὰ ἐξυψηρετῆ τοὺς ἰδίους Αὐτοῦ σκοπούς, ὅπερ καὶ τελικῶς ἐγένετο. Ἐὰν ἡ ἀναμόρφωσις, ἣν ὁ Θεὸς διήγειρε τὸ πρῶτον ἐντὸς αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἐξηκολούθει, εἰάν οἱ ἀναμορφωταὶ καὶ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐνέμενον πιστοὶ εἰς τὴν Ἀλήθειαν, οἱ μεγάλοι Αὐτοῦ σκοποὶ ἤθελον ἀχθῆ εἰς πέρας μέσφ τῶν τετιμημένων αὐτῶν ὀργάνων. Ἄλλ' ὅποτε οὗτοι ὑπέκυψαν εἰς τὰς κολακείας τοῦ κόσμου, ὁ Θεὸς ἔδειξεν ὅτι ἐκέκμητο ἄλλους τρόπους καὶ μέσα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν προθέσεών του.

Τὸ ἔργον τοῦ Ναπολέοντος, ὁμοῦ μετὰ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, διέρρηξε τὰ δεσμὰ τῆς θρησκευτικῆς δεισιδαιμονίας, ἐταπείνωσε τὴν ὑπερηφάνειαν τὸν αὐτεξυψωθέντων θρησκευτικῶν δεσποτῶν, ἀφύπνισε τὸν κόσμον εἰς πληρεστεραν ἀντίληψιν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ συνέτριψε τὴν Παπικὴν κυριαρχίαν, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις εἶχε καταφέρει πρότερον θανατηφόρον πληγὴν, τὴν ὁποίαν ὁμως ἡ μετὰ ταῦτα πορεία αὐτῆς ἐθεράπευσεν. (Ἀποκλ. ιγ'. 3.) Ἡ ἐποχὴ ἡ λήγουσα μετὰ τοῦ ἔτους 1799 μ.χ., καὶ σημειουμένη διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐκστρατείας τοῦ Ναπολέοντος, ἐπεσφράγισε καὶ καθώρισε τὸ ὄριον τῆς Παπικῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. Εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, τῆς διορισθείσης προθεσμίας (1260 ἐτῶν ἐξουσίας) ληξάσης, ἡ προλεχθεῖσα κρίσις κατὰ τοῦ συστήματος ἐκεῖνου ἤρξατο, ἣτις δέον, τέλος, «γὰ φθείρη καὶ ἀφανίσῃ αὐτὸ ἕως τέλους» — Δανλ. ζ'. 26.

Ἡ χρονολογία αὕτη διαγράφει ἐπίσης τὴν ἀρχὴν νέας τινὸς ἐποχῆς ἐλευθερίας σκέψεως, καὶ τὴν κατανόησιν τῶν ἀτομικῶν ἐκάστου δικαιωμάτων καὶ προνομίων, καὶ ἐγένετο ἤδη διακριτικὴ διὰ τῶν γοργῶν αὐτῶν ἀλμάτων τῆς προόδου πρὸς τὴν πλήρη ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου τοῦ καθοριζομένου διὰ τὸν Ἐσχατον αὐτὸν Καιρόν. Ὡς ἀπλῆν εἰκόνα καὶ ἀπόδειξιν τούτου, παρατηρήσατε τὴν ἀνατολὴν καὶ τὸ ἔργον τῶν διαφόρων Βιβλικῶν Ἐταιρειῶν — τῶν «λοιμωδῶν Βιβλικῶν Ἐ-

ταιρειῶν,» — ὡς ἡ Ρώμη ἀποκαλεῖ ταύτας, καίτοι ἀδυνατεῖ ἤδη νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργον των. Ὁ ἱερός τόμος, τὸν ὁποῖον αὕτη περιώριζέ ποτε ἐντὸς ἀλύσεων, ἐκράτει κεκαλυμμένον διὰ νεκρῶν γλωσσῶν, καὶ ἀπηγόρευεν εἰς τοὺς πεπλανημένους αὐτῆς ὁπαδοὺς ν' ἀναγινώσκωσι, διαδίδεται ἤδη κατ' ἑκατομμύρια ἀνὰ πᾶν ἔθνος, καὶ εἰς πᾶσαν γλῶσσαν. Ἡ Βρετανικὴ καὶ Ξενικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρεία ἰδρῦθη κατὰ τὸ 1803. Ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρεία τῆς Νέας Ὑόρκης τὸ 1804. Ἡ ἐν Βερολίνῳ Πρωσικὴ Βιβλικὴ ἔταιρεία τὸ 1805. Ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρεία τῆς Φιλαδελφίας τὸ 1808, καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ ἔταιρεία τὸ 1817. Ἡ ἕκτασις τοῦ διὰ τῶν Ἐταιρειῶν τούτων ἐκτελεσθέντος ἔργου εἶναι ἀξιοθαύμαστος. Γραφαὶ κατ' ἑκατομμύρια δημοσιεύονται ἔτησίως καὶ πωλοῦνται εἰς εὐθηνὰς τιμάς, πολλαὶ δὲ χιλιάδες ἀφ' ἑτέρου διανέμονται δωρεὰν εἰς τοὺς πτωχοὺς. Εἶναι δύσκολον νὰ ἐκτιμήσῃ τις τὴν εὐρεΐαν ἐπιρροὴν τοῦ ἔργου τούτου. Καίτοι δὲ μέγα μέρος αὐτοῦ ἀναμφιβόλως ἀπόλλυται, τὸ ἀποτέλεσμα ἐν γένει τείνει εἰς τὴν διάσπασιν τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων, πολιτικῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν. Ἡ ἀθόρυβος τῆς Γραφῆς διδασκαλία, — οὐοὶ πάπαι, ἱερεῖς καὶ λαϊκοί, ὡς ἐπίσης οἱ βασιλεῖς, στρατηγοὶ καὶ ἐπαῖται, δέον πάντες ν' ἀποδώσωσι λογαριασμὸν εἰς ἓνα Κύριον — εἶναι ἡ μεγίστη ὄλων τῶν διδασκαλιῶν καὶ δογμάτων τῶν θιασωτῶν τῆς κοινωνικῆς ἰσοπεδώσεως καὶ ἐξισώσεως.

Καίτοι δὲ τὸ κίνημα τῆς θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἐκ βάρθρων διέσεισε τὴν Παπικὴν ἐπιρροὴν, αἱ ἀναμεμορφωμένοι ἐν τούτοις ἐκκλησίαι τόσο στενῶς ἀπεμιμήθησαν τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ δεξιότητα, τὴν μετὰ τῶν γηγῆνων αὐτοκρατοριῶν φιλίαν καὶ συμμαχίαν, τὰς ἀξιώσεις περὶ κληρικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ λαοῦ (οὐ ὁ «κλήρος» ἀποτελεῖ εἰδικὴν καὶ θεόθεν ὠρισμένην ἀρχὴν ἐν τῷ κόσμῳ), — ὥστε τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκείνης ἐμετριάσθη μεγάλως, καὶ ἀφῆκε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἄρχοντας κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ δεισιδαίμονα φόβον καὶ δουλόφρονα ὑποταγὴν εἰς πᾶν ὅ,τι ὀνομάζεται ἐκκλησιαστικὴ ἐξουσία. Τῆς μεταρρυθμίσεως ἀκολούθως διαιρε-

θείσης εἰς πολλὰς ἀποχρώσεις, μέγα μέρος τοῦ προτέρου δεισι-
δαίμονος καὶ ἐπιβλαβοῦς σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας συνεκεντρώθη
ἐπὶ τοῦ Παπισμοῦ καὶ μόνον. Ἄλλ' ἡ πολιτικὴ μεταρρυθμίσις,
ἣτις ἐπετελέσθη κατὰ τὸν δέκατον ἔννατον αἰῶνα, ἡ χρονο-
λογουμένη ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοῦ 1799, τοῦ «Ἐσχάτου Και-
ροῦ», καίτοι λίαν διάφορος τῆς προγενεστέρας, δὲν εἶναι
ὀλιγώτερον μεταρρυθμίσις. Ἡ ἐπανάστασις καὶ ἀνεξαρ-
τησία τῶν Ἀμερικανικῶν ἀποικιῶν— ἡ εὐδόκιμος ἴδρυσις
εὐήμερουσῆς Δημοκρατίας, κυβέρνησις διὰ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ
τὸν λαόν, ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως εἴτε τῆς βασιλείας εἴτε τοῦ
ιερατείου, ταῦτα πάντα ἔθεντο νέον μάθημα ἐνώπιον τῶν ἤδη
ἀφυπνιζομένων λαῶν, οἵτινες ὑπνωτιον ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἐν
ἀγνοίᾳ τῶν παρὰ Θεοῦ χορηγηθέντων αὐτοῖς δικαιωμάτων,
φανταζόμενοι ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τάξει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ὑπέρ-
τατον τῆς γῆς κυρίαρχον, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ
ὑπακούωσιν εἰς τοὺς παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τεταγμένους αὐτοὺς
βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορας, ἀδιάφορον πόσον ἄδικοι εἶναι αἱ
ἀξιώσεις καὶ ἀπαιτήσεις των, διότι ἡ ἐκκλησία ἀνεκήρυξεν
αὐτοὺς διορισθέντας παρὰ Θεοῦ δι' αὐτῆς.

Ἀπὸ χώρας ἐπὶ μακρὸν καταπατωμένης καὶ ἱεροκρατου-
μένης, ἡ Ἀμερικὴ ἀνεδείχθη πηγὴ θαυμασιῶν καὶ ἐκπλήξεων.
Ἦν ἀληθῶς «ἡ ἐλευθερία ἡ φωτίζουσα τὸν κόσμον». Καὶ
τέλος, ὁ Γαλλικὸς λαὸς, καταδυναστευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱερατικοῦ
δεσποτισμοῦ καὶ τῶν ἀσωτειῶν τῆς βασιλευούσης δυναστείας,
κ.λ.π. αἰτίων, τὰ ὁποῖα ἠῤῥξαν ὄλονέν καὶ ἐκ τῶν ἀλλεπαλ-
λήλων ἀποτυχιῶν τῆς ἐσοδείας, ἣτις περιήγαγεν αὐτοὺς
εἰς πτωχείαν καὶ σχεδὸν πείναν, ἐξηγέρθη ἀπελπιστικῶς καὶ
ἐπετέλεσε τὴν φρικωδεστάτην τῶν ἐπαναστάσεων, ἣτις διήρκε-
σεν ἐπὶ δέκα καὶ τέσσαρα ὄλα ἔτη, ἀπὸ τοῦ 1789 μέχρι τοῦ
1804.

Φρικώδεις ὡς ἦσαν πράγματι αἱ σκηναὶ ἐκεῖναι τῆς ἀναρ-
χίας καὶ τοῦ τρόμου, αὗται δὲν ἦσαν εἰμῆ ὁ νόμιμος καρ-
πός, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως λαοῦ ἀφυπνιζομένου
ἐκ μακροχρονίου καταδυναστεύσεως εἰς τὴν διάβλεψιν καὶ κα-
τανόησιν τῆς αἰσχύνης καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ, εἰς ὃν εἶχον πε-
ριέλθει. Ἦτο ὁ θερισμὸς ἀνεμοστροβίλου ὑπὸ τῶν πολιτι-

κῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας, ἀπετύφλων συνεχῶς, διὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν μεγαλεῖον, λαὸν ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστὸς ἀπέθανε.

Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, ἡ ἐκ τοιοῦτων αἰτίων ἐκτραγεῖσα τοιαύτη ἀντίδρασις ἤθελε φέρει εὐθὺ εἰς τὴν ἀπιστίαν. Καὶ ἡ Γαλλία αἰφνης ἀπέβη τελείως ἀπιστος, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Βολταίρου καὶ τῶν ὁμοφρόνων του, οἵτινες κατέκλυσαν τὴν χώραν διὰ τῶν συγγραμμάτων των, ἐξακοντίζοντες περιφρόνησιν καὶ χλεύας κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἢ μᾶλλον κατὰ τῆς ἀποστάτιδος ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ἧς ἦτο ὁ μόνος Χριστιανισμὸς τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ὁ Γαλλικὸς λαός. Οἱ συγγραφεῖς οὗτοι κατεδείκνυν τὰ ψεῦδη τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, τοὺς παραλογισμοὺς, τὰς ὑποκρισίας, τὰς ἀνηθικότητας, τὰς ὠμότητας καὶ πάσας αὐτῆς τὰς κακίας, μέχρι οὗ ὁ ζῆλος τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ ἐξήφθη τόσον εἰς τὸ νὰ ἐξοντώσῃ τὸν Καθολικισμὸν καὶ πᾶσαν θρησκείαν, ὅσον πρότερον εἶχον παραζηλωθῆ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτοῦ. Ἡ δὲ τολαίπωρος, καὶ ἐν πλάνῃ βεβυθισμένη Γαλλία. ἐπὶ χίλια ὀλόκληρα ἔτη τελείως ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Παπισμοῦ διατελοῦσα, φανταζομένη ὅτι ὁ Χριστὸς, καὶ οὐχὶ ὁ Ἀντίχριστος, ἦν ὁ κυρίως αἷτιος τῆς ἀθλιότητός τῆς, ἐξεφώνει διὰ τῶν λόγων τοῦ Βολταίρου, «κάτω ὁ ἀλιτήριος», αἱ προσπάθειαι δ' αὐτῶν ὅπως καταρρίψωσι τὸν ἀποτρόπαιον Ἀντίχριστον, κατέληξαν εἰς πάσας τὰς φρικαλεότητας τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως — ἧς εἶναι ἐξαισία εἰκῶν τῆς ἀνταποδοτικῆς δικαιοσύνης, ἐξεταζομένη ἐν παραβολῇ πρὸς τὰς τρομερὰς σφαγὰς τῆς ἡμέρας τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, καὶ παρομοίων ἄλλων περιστάσεων, ἃς ὑπεδαύλισεν ὁ Παπισμὸς, καὶ ἐπεχάρη εἰς τὰ ἀποτελέσματα των.

Ἡ ἐν τῇ ἀπιστίᾳ βεβυθισμένη ἤδη Γαλλία ἀνυψώθη αἰφνης ἐν τῇ δυνάμει αὐτῆς, κατέστρεψε τὴν Βασιλίην, ἐξέδωκε διακηρύξεις ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἀπεκεφάλισε τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ πάντων τῶν βασιλέων, καὶ τὴν συμπάθειαν αὐτῆς πρὸς πάντα τοὺς ἀπανταχοῦ ἐπαναστάτας. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ οἱ ἄρχοντες τοῦ κόσμου μὲ συγκεκομμένην ἀναπνοὴν ἔτρεμον

μήπως ἡ ἐπαναστατικὴ ἐπιδημία ἐκραγῆ καὶ μεταξὺ τῶν ἰδί-
ων αὐτῶν ὑπηκόων, καὶ, τρομάζοντες εἰς τὴν ἰδέαν τῆς παγ-
κοσμίου ἀναρχίας, διωργάνουν συμμαχίας διὰ τὴν ἀμοιβαί-
αν αὐτῶν προστασίαν κατὰ τῶν ὑπηκόων των, οἵτινες πράγ-
ματι μόλις συνεκρατοῦντο. Ἡ Γαλλία τότε ἀπεκήρυξε τὸν
Χριστιανισμόν, καὶ ἐδήμευσε πάσας τὰς ἐκτεταμένας περιου-
σίας καὶ εἰσοδήματα τῆς Ρωμαιο Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς
ἐπίσης τὰς περιουσίας τοῦ βασιλέως καὶ τῶν εὐγενῶν. Αἱ ὁ-
δοὶ τῶν Παρισίων ἐπλημμύρησαν πάλιν ἐξ αἵματος ἀλλὰ τὴν
φορὰν ταύτην ἦτο τὸ αἷμα τῶν ἱερέων καὶ εὐγενῶν καὶ τῶν
ὀπαδῶν αὐτῶν, ἀντὶ τοῦ αἵματος τῶν Διαμαρτυρομένων. Ὁ
ἀριθμὸς τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων ὑπολογίζεται εἰς 1,022,
000. Πάντες οὗτοι ἀπωλέσθησαν δι' ἑκατοντάδων βασανι-
στηρίων μεθόδων ἐφευρεθεισῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ. Κατὰ τὴν
διάρκειαν τῶν καταδιώξεων καὶ τῶν σφαγῶν, οἱ ἱερεῖς ἐλοι-
δοροῦντο δι' ὑπομνήσεων τῆς παρομοίας τῶν Παπικῶν πο-
λιτείας πρὸς τοὺς Διαμαρτυρομένους, καὶ τῆς διδασκαλίας
αὐτῶν — ὅτι «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα». Οἱ Ἐπαναστάται
ἠξίουσαν ὅτι ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς ἦν ἡ ἀνθρωπίνῃ ἐλευθε-
ρία, πολιτικῇ καὶ θρησκευτικῇ, καὶ ὅτι ὁ θάνατος τῶν εἰς
ταύτην ἐναντιουμένων ἦν ἀναγκαῖος, ὡς τὸ μόνον ἀσφαλὲς
διὰ τὴν ἐπίτευξιν αὐτῆς μέσον.

Ὡς πάντα τὰ τοιούτου εἴδους διαβήματα, ἡ Γαλλικὴ ἐπα-
νάστασις ἦν μέγα κακόν, προξενήσασα μεγάλας συμφορὰς εἰς
ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἐντούτοις, ὡς τινα ἄλλα, ἐπίσης,
καὶ αὕτη ἦν μερικὴ τις θεραπεία ἐνὸς μεγάλου κακοῦ καὶ, ὡς
τινα ἄλλα κακὰ πάλιν, ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τῆς θείας σοφίας
πρὸς καλόν, διὰ τὴν αὐξησην τῆς γνώσεως καὶ τὴν προαγω-
γὴν τῶν βουλῶν Αὐτοῦ, ὡς τοῦτο δείκνυται ἐν τῇ προφητείᾳ.
Ἐνταῦτα, παρεμπιπτόντως, σημειοῦμεν ὅτι ἡ Γαλλικὴ ἐπανά-
στασις δεικνύεται περιφανῶς εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύ-
ψεως, ἐνθα σαφῶς δεικνύεται, ὅτι ἡ ἐφ' ὄλων τῶν ἐθνῶν
τῆς «Χριστιανωσύνης» ἐπικειμένη τελικὴ θλίψις ἀπεικονίζεται
εἰς τὴν βασιλείαν ἐκείνην τοῦ τρόμου. Ὁ λοιμὸς τῆς Ἀπι-
στίας καὶ Ἀναρχίας, ὅστις ἐξηπλώθη ἐκ τῆς Γαλλίας ἐφ' ὄλου
τοῦ κόσμου, ἐξετράφη καὶ ἐπαχύνθη διὰ τῶν ψευδῶν, ἀντι-

γραφικῶν διδαγμάτων, καὶ τῆς πρακτικῆς πολιτείας τῆς «Χριστιανωσύνης,» ὡς αὕτη ἐκπροσωπεῖται οὐχὶ μόνον ἐν τῷ Παπισμῷ, ἀλλ' ἐν γένει εἰς πάσας τὰς ἐπ' ὀρθοδοξία ἐκάστη ἐγκαυχωμένας ἐκκλησίας ὁ καὶ ὄνομα Χριστιανισμὸς δὲν ἐθεράπευσε τὸ νόσημα τοῦτο, καὶ ὅλως ἀδυνατεῖ νὰ ἀποσοβῆσιν τὴν περαιτέρω ἔκρηξιν αὐτοῦ, ἥτις καὶ προλέγεται ἐν ταῖς Γραφαῖς διὰ θέλει εἶσθαι ἡ μεγίστη τῶν θλίψεων, ἐξ ὧν ποτέ ἐγνώρισεν ἡ γῆ αὕτη.

Ἡ ἐπιρροή τῶν εἰρημένων Γάλλων ἀπίστων μετεφέρθη ἀνὰ τὴν Εὐρώπην διὰ τῶν ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα στρατιῶν, καὶ μεγάλως ὑπέσκαψε τὴν ἐξουσίαν τῶν τε βασιλέων καὶ ἱερέων. Ἀλλ' ἡ σκληρὰ μεταχειρίσις τοῦ Παπισμοῦ παρὰ τοῦ Ναπολέοντος, ἐνεργοῦντος ὡς κεφαλῆς καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Ἀπίστου Γαλλίας, ὑπερέβη πᾶν ὄριον, καὶ συνέτεινεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἰς τὴν διάσπασιν τῶν ἀλύσεων τοῦ δεισιδαίμονος σεβασμοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ «κλήρος» ἐπὶ μακρὸν ἐκράτει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ τὸν «κοινὸν λαόν». Ὅποτε δμως ὁ ἀτρόμητος Ναπολέων, οὐχὶ μόνον περιεφρόνησε τὰ ἀναθέματα Πίου τοῦ Ζ', ἀλλ' ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν ποινὰς διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἀθέτησιν τῶν διαταγῶν τοῦ (τοῦ Ναπολέοντος), καὶ τέλος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ παραδώσῃ πάλιν εἰς τὴν Γαλλίαν τὰς παπικὰς κτήσεις, τὰς εἰς τὸν παπισμὸν δωρηθείσας πρὸ χιλίων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Καρολομάγνου (τοῦ ὁποίου ὁ Ναπολέων ἠξίου διὰ εἶνε ἀπόγονος), τοῦτο ἤνοιξε τότε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν μοναρχῶν τῆς Εὐρώπης, εἰς τὸ νὰ ἴδωσι τὸ ψευδὲς τῶν Παπικῶν ἀξιώσεων περὶ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Ἡ μεγάλη ἐξέγερσις τῆς δημοσίας γνώμης κατὰ τὸν καιρὸν αὐτὸν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παπικὴν ἐξουσίαν, καταφαίνεται εἰς τὸ γεγονός, καθ' ὃ, ἅμα ὡς ὁ Ναπολέων ἀνέλαβεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὸν τίτλον καὶ διεκῆρυξεν ἑαυτὸν Ρωμαῖον Αὐτοκράτορα ὡς διάδοχος τοῦ Καρολομάγνου, * δὲν μετέβη εἰς Ρώμην ὅπως στεφθῆ ὑπὸ

* Οἱ μεγάλοι Εὐρωπαϊκοὶ πόλεμοι τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἦσαν εἰμὴ ἀπόπειραι ἐκ μέρους αὐτοῦ ὅπως ἐνώσῃ ἐκ νέου τὴν Αὐτοκρατορίαν ταύτην, ὡς αὕτη ὑφίστατο ἐπὶ Καρολομάγνου.

τοῦ πάπα, ὡς ἔπραξεν ὁ Καρολομάγνος καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ διέταξε τὸν πάπαν νὰ ἔλθῃ εἰς Γαλλίαν καὶ παρουσιασθῇ εἰς τὴν στέψιν του. Ἄλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, ὁ διάσημος οὗτος στρατάρχης, ὅστις πλέον ἢ ἅπαξ ἐλεηλάτησεν, ἐξήντησε καὶ ἐταπείνωσε τὸν Παπισμόν, οὐδὲ συγκατετέθη κἄν νὰ στεφθῇ ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἀποδεχθῇ οὕτω τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀξίωμα δι' ἀναγνωρίσεως οἰασδῆποτε παπικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ μετέφερε τὸν πάπαν (Πῖον τὸν Ζ΄.) ἀπλῶς ὅπως εὐρίσκηται παρῶν εἰς τὴν τελετὴν, διὰ νὰ καθιερώσῃ καὶ ἀναγνωρίσῃ αὐτὴν καὶ εὐλογῆσῃ τὸ στέμμα, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τότε ὁ Ναπολέων ἐκ τῆς Ἀγίας Τραπέζης καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κεφαλῆς. Ὁ δὲ ἱστορικὸς ἀφηγεῖται: «Ἐθεσε τότε τὸ διάδημα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς αὐτοκρατείας του, ὡς θέλων νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἐξουσία του ἦν τὸ τέκνον τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων», τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἰδίων αὐτοῦ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν κατορθωμάτων. Ἐκτοτε δὲ πλέον οὐδ' ἐζητήθη ποτὲ ὁ Πάπας ν' ἀπονεύμῃ εἰς τινα τὸ στέμμα τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ρωμαιο-Καθολικὸς τις συγγραφεὺς * ἱστορεῖ τὰ ἐξῆς περὶ τῆς στέψεως ταύτης.

«Ἐνεργῶν ὁμοῦ διαφόρως τοῦ Καρολομάγνου καὶ ἄλλων μοναρχῶν, οἱ ὁποῖοι πάντες εἰς παρομοίας περιστάσεις μετέβαινον εἰς Ρώμην, οὗτος (ὁ Ναπολέων) ἐπέμενεν ἐν τῇ ἀλαζονείᾳ αὐτοῦ ἵνα ὁ ἅγιος πατὴρ ἔλθῃ καὶ στέψῃ αὐτὸν εἰς Παρισίους ὁ πάπας ἠσθάνθη ἄκραν ἀκουσιότητα ν' ἀπομακρυνθῇ οὕτω τοῦ ἀρχαίου ἐθίμου. Τὸ τοιοῦτον ἐθεώρησε μάλιστα ἐξευτελιστικὸν τοῦ ὑπερόχου ἀξιωματὸς του».

Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἐπὶ τοῦ Παπισμοῦ ἐπισωρευθέντων ἐξευτελισμῶν, ἡ ἱστορία ** ἀναγράφει ὡς ἐξῆς:

Τὴν 23ην Ἰουνίου, 1796, ἀνακωχὴ τις συνωμολογήθη μετὰ τοῦ Πάπα [Πίου τοῦ Ζ΄.], οἱ ὄροι τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν ἀρχοῦντως ἐξευτελιστικοὶ διὰ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ποτὲ ἰσχυροτάτου μονάρχου τῆς Εὐρώπης. Ὁ Ποντίφφξ, ὅστις ἐπάτει ποτε ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν βασιλέων, ἀνηγόρευε καὶ καθήρει μονάρχας, ὅστις ἔξεπο εἰ κράτη καὶ βασιλείας, καὶ, ὡς ὁ μέγας Ἀρχιερεὺς καὶ ἀντιβασιλεὺς τοῦ Παντοδυνάμου ἐπὶ γῆς, εἶχε περιβληθῇ ἐξουσίαν ὡς ὑπέριτος Κυρίαρχος καὶ ἡρ-

* Ἔδρα τοῦ Ἀγ. Πέτρου, σελ. 433.

** Ἐκστρατεῖαι τοῦ Ναπολέοντος, σελ. 89, 90.

χεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἄλλων μεγαλειότητων—ἐξηναγκάσθη νὰ κενώσῃ μέχρι τρυγίας τὸ ποτήριον τοῦ ἐξευτελισμοῦ. Ἐὰν τὸ πόμα ἢ κέρασμα τοῦτο ἦτο πικρὸν, ἦτο αὐτὸ τοῦτο τὸ ὁποῖον οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ γενναϊδῶρως εἶχον ποτίσει ἄλλους. Ἡναγκάσθη ἤδη ν' ἀνοίξῃ τοὺς λιμένας του εἰς τὰ Γαλλικὰ σκάφη, καὶ ἀποκλείσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν σημαίαν πάντος ἄλλου ἔθνους, διατελοῦντος ἐν πολέμῳ μετὰ τῆς Δημοκρατίας ἐκείνης, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Γαλλικὸν στρατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ κατέχων τὰς Ἐξαρχίας τῆς Βολώνης (Bologna) καὶ Φαρράρας νὰ παραδώσῃ τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ἀγκώνης (Ancona), νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς Γάλλους 100 ζωγραφίας, προτομάς, ἀγγεῖα ἢ ἀνδριάντας, τὰ ὁποῖα πάντα θὰ ἐξελέγοντο ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἀποσταλείσης πρὸς τοῦτο ἐκ Παρισίων εἰς Ρώμην. Ἐπίσης 500 (ἀρχαῖα καὶ πολύτιμα) χειρόγραφα, ἅτινα θὰ ἐξελέγοντο ἐπίσης ὡς καὶ τὰ λοιπά, καὶ, πρὸς γλύκανσιν τοῦ ὄλου ποτηρίου, ἢ αὐτοῦ ἀγιότης ὑπεχρεώθη νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Δημοκρατίαν 21,000,000 Γαλλικὰς λίρας, αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων εἰς ὠρισμένον εἶδος χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων».

Διὰ τὴν μὴ πρόθυμον ἐκπλήρωσιν τῶν ποινῶν αὐτῶν, τὸ χρηματικὸν πρόστιμον ἀνεβιβάσθη εἰς 50,000,000 λίρας, Παπικαὶ δὲ τινες ἐπαρχίαι ὑπεχρεώθησαν νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τέλος ὁ πάπας αὐτὸς συνελήφθη καὶ ἐφέρθη αἰχμάλωτος εἰς Γαλλίαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε.

Καὶ Πῖος ὁ Ζ' ἀκόμη, ὅστις εἶχεν ἀποκατασταθῆ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ποντίφφης, καὶ ὅστις κατὰ τὸ 1804 παρῆν εἰς τὴν στέπιν τοῦ Ναπολέοντος, ἀπεστερήθη μετὰ ταῦτα διὰ διατάγματος τοῦ ἰδίου Ναπολέοντος (1808—1809) παντὸς ἴχνους κοσμικῆς ἐξουσίας τὰ δὲ μνημεῖα καὶ οἱ ἐν Ρώμῃ θησαυροὶ τῆς τέχνης ἐλήφθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Γάλλων. Τὸ λεκτικὸν τοῦ πρὸς τοῦτο διατάγματος τοῦ Ναπολέοντος ἦν: «αἱ παρὰ τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν προκατόχου, Καρολομάγνου, εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐδραν δωρηθεῖσαι ἐπαρχίαι, ... Οὐρμπίνου Ἀγκώνας καὶ Μασεράτας, προσαρτηθήτωσαν διαπαντὸς εἰς τὸ βασιλείον τῆς Ἰταλίας».

Ἡ σπουδαιότης τοῦ γεγονότος τούτου ὡς ἐξῆς ἐκτίθεται ὑπὸ Ρωμαιο-Καθολικοῦ τινος συγγραφέως.*

«Εἰς ταῦτα πάντα προσετέθη δι, ὁ Πάπας ὄφειλε νὰ ἐξακολουθῇ παραμένων Ἐπίσκοπος Ρώμης, ἐξασκῶν τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ ὑπουργήματα, ὡς ἔπρατον οἱ προκατοχοὶ αὐτοῦ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας,

*Ἐδρα τοῦ Ἁγίου Πέτρου σελ. 430, 440.

καὶ μέχρι τοῦ Καρολομάγνου. Τὸ ἐπόμενον ὅμως ἔτος, ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀναδαρρήσας ἐκ τῆς εὐδοκιμήσεως τῶν ὄπλων του, ἀπεφάσισεν ὅπως ὁ πάπας ἀποστειρηθῆ ἤδη καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ὀνομαστικῆς του κυριαρχίας— τῆς ἀπλῆς σκιᾶς τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, ἣτις παρέμενεν αὐτῷ εἰσέτι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ του καὶ εἰς τὰς παρακειμένας ἐπαρχίας. [Ταύτας ἡ Παπασύνη κατεῖχε πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς δωρεᾶς τοῦ Καρολομάγνου— ἀπὸ τοῦ 539 μ. Χ.] Συνεπῶς ἐξέδωκε νέον διάταγμα, ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων τῶν Αὐστριακῶν Καισάρων, διὰ τὴν Ρώμην ἠθέλην εἶσθαι τοῦ λοιποῦ Ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς διοίκησιν θὰ διηυθύνετο ὑπὸ συμβουλίου διορισθέντος τότε ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος διὰ τὰ μνημεῖα, καὶ οἱ ἐν αὐτῇ θησαυροὶ τῆς τέχνης νὰ ληψθῶσιν ὑπὸ Γαλλικῆ-προστασίαν, καὶ διὰ εἰς τὸν Πάπαν, παυθέντα ἀπὸ τοῦ νὰ βασιλεύῃ, ἐπὶν δομά τι ἔδει νὰ χορηγηθῆ εἰς τὴν αὐτοῦ ἀγιότητα».

Συνεπεία τούτου, Πῖος ὁ Ζ' ἐξέδωκε βουλλαν ἀφορισμοῦ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος, καὶ ἤχθη διὰ τοῦτο αἰχμάλωτος εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ὑπέγραψε τέλος τὴν Σύμβασιν (Concordat) τοῦ Fontainebleau, ὑπὸ χρονολογίαν Ἰανουαρίου 25η, 1813, διὰ τῆς ὁποίας ἐναπέθηκεν εἰς χεῖρας τοῦ Ναπολέοντος τὸν διορισμὸν τῶν Ἐπισκόπων καὶ Μητροπολιτῶν, καὶ κατήργησε πράγματι τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν τῆς ἀρνησικυρίας ἐπὶ τῶν τοιούτων διορισμῶν. Οὕτω δὲ παρεχώρησεν ἐμπράκτως εἰς τὸν Ναπολέοντα τὴν παπικὴν ἐξουσίαν, ὅπερ ἦν ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον ὁ Ναπολέων ἀπὸ πολλοῦ ἐπεθύμει.

Οὐδὲ παρέλειψαν οἱ Ρωμαιο-Καθολικοὶ νὰ σχολιάσωσι τὴν σπουδαιότητα τῶν γεγονότων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐνεκαινίασαν τὸ παρελθόντα 19ον αἰῶνα. Οὗτοι, οὐχὶ μόνον ἀναγνώριζουσι τὰς εἰς τὸν Παπισμὸν ἐπιβληθείσας ἀπωλείας καὶ προσβολάς, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ἀλλ' ἀξιούσιν ἐπίσης διὰ τὴν Χιλιετηρὶς τῆς βασιλείας τοῦ Παπισμοῦ (τὰ 1,000 ἔτη ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ὁ Καρολομάγνος ἐδωρήσατο εἰς τὸν Παπισμὸν τὰ προμνησθέντα κράτη, εἰς τὰ 800 μ. Χ.) ἔληξεν μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν κυριαρχικῶν του κτήσεων ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου χρόνου καὶ ἐφεξῆς οὐδέποτε πλέον ἔσχεν περισσότερόν τι εἰμὴ ἀπλοῦν σκελετὸν ἐξουσίας. Ἡ ἀξίωσις τοῦ Παπισμοῦ ἐντούτῳ εἶναι ὅτι οὗτος, ὡς Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, ἐπετέλεσε τὴν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν προλεχθεῖσαν βασιλείαν, περὶ ἧς γίνεται λόγος εἰς Ἀποκαλ. κ'. 1—4, καὶ διὰ τὴν παροῦσα περίοδος τῆς ἐπὶ τοῦ συστήματος τούτου θλίψεως εἰ-

ναι ὁ «μικρὸς χρόνος», κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Σατανᾶς εἶναι πλέον λελυμένος, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐδάφια 7ον καὶ 9ον τοῦ αὐτοῦ κεφα αἴου. Μόνον οἱ διαβλέποντες ἐν τῷ Παπισμῷ τὴν **κιβδηλοποίησιν** τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ, καὶ οἵτινες ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀληθῆ ἐκκλησίαν καὶ ἀληθῆ βασιλείαν, δύνανται νὰ κατανοήσωσι καὶ ἐκτιμήσωσι τὴν ἀξίωσιν ταύτην δεόντως.

Ἴσως ἔχομεν παραθέσει ἀρκετὰ ὅπως πείσωμεν τὸν ἀναγνώστην ὅτι ἡ περίοδος τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Ναπολέοντος, ἦν τὰ μάλα ἀξιοσημεῖωτος περίοδος εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Παπισμοῦ ὅτι δὲ ἡ Παπικὴ ἐπιρροή, ἀπαξ τότε ἐξουθενωθεῖσα, οὐδέποτε πλέον ἀνεκτιήθη. Καίτοι δὲ κατὰ καιροὺς προνόμιά τινα ἐχορηγήθησαν αὐτῷ, ταῦτα διήρκεσαν ἐπὶ βραχὺν μόνον χρόνον, καὶ συνωδεύθησαν διὰ νέων πάλιν ὕβρεων καὶ προσβολῶν, μέχρις οὗ κατὰ τὸ 1870 πᾶσα κοσμικὴ ἐξουσία τῶν παπῶν ἐξέλιπεν ἐκ νέου, ὅπως, ὡς πιστεύομεν, οὐδέποτε πλέον τοῦ λοιποῦ ἀναζήση. Ἀναπολήσατε ἐπίσης εἰς μνήμην ὅτι, ἦσαν οἱ στρατιῶται τοῦ Ναπολέοντος ἐκεῖνοι οἵτινες ἐξεβίασαν καὶ ἔφεραν εἰς φῶς τὰ μυστήρια τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, καὶ ἔθεσαν πέρασ εἰς τὰ δημόσια βασανιστήρια καὶ τὰς διὰ θρησκευτικὰς πεποιθήσεις θανατικὰς ἐκτελέσεις.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μερικῆς καταρρίψεως τῆς ἱεροκρατίας καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς ἤγαγεν εἰς περισσοτέραν **πεπαρρησιασμένην ἀπιστίαν**, ἀφ' ἑτέρου, διὰ τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ πρὸς ἀνθρώπους τοιούτου δεισιδαίμονος σεβασμοῦ, παρέσχεν εὐκαιρίαν εἰς τὸ μᾶλλον νοσηρόνως σκέπτεσθαι καὶ κρίνειν ἐκ μέρους πολλῶν εὐσεβῶν καὶ εἰς τὸν **Κύριον** καθιερωμένων ἀνθρώπων— πλεῖστοι ἐκ τῶν ὁποίων σπανίως ἤθελον τολμήσει πρότερον νὰ κρίνωσιν ἢ μελετήσωσι δι' ἑαυτοὺς τὰς Γραφάς. Οὕτω, λοιπόν, ἡ ἐπανάστασις αὕτη ἀπέβη εὐνοϊκὴ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἀληθοῦς χριστιανισμοῦ, ὡς παρορμήσασα τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Γραφῶν. Αὕτη πράγματι ἔδωκε νέαν ὥθησιν εἰς τὸ καλὸν ἔργον τὸ **ἀρξάμενον** μόλις διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Λουθήρου,

καὶ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀνασταλῆ ὡς ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ δουλοφροσύνης τοῦ ὄχλου, ἀφ' ἑνός, τῆς ἀγάπης δὲ δι' ἐξουσίαν μεγαλοπρέπειαν, πρωτεῖα καὶ εὐμάρειαν τοῦ «κλήρου» ἀφ' ἑτέρου.

Κατεδείξαμεν οὕτω, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1799 μ.χ. ἤρξατο ἡ περίοδος ἡ καλουμένη ὁ «Ἐσχατος Καιρὸς» ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ Παπισμὸς μέλλει νὰ καταναλωθῆ τμηματικῶς, καὶ ὅτι ὁ Ναπολέων, οὐχὶ μόνον ἀφήρесе τὰς ὑπὸ τοῦ Καρολομάγνου γενομένας εἰς τὸν Παπισμὸν ἐδαφικὰς δωρεὰς (χίλια ἀκριβῶς ἔτη ἀπὸ τῆς δωρησεῶς των), ἀλλ' ὡσαύτως, μετ' οὐ πολυ, καὶ αὐτὴν τὴν ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Ρώμης παπικὴν δικαιοδοσίαν, ἣτις ὀνομαστικῶς μὲν εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος τοῦ Ἰουστινιανοῦ, κατὰ τὸ 533 μ.χ., πραγματικῶς δὲ ἀπὸ τῆς ἀνατροπῆς τῆς Ὀστρογοθικῆς μοναρχίας, εἰς τὸ 539 μ.χ. — 1260 ἔτη ἀκριβῶς πρὸ τοῦ 1799. Τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀκριβὲς ὄριον «τοῦ καιροῦ, καιρῶν καὶ τοῦ ἡμίσεως καιροῦ» τῆς ἐξουσίας τοῦ παπισμοῦ, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ὀρίζεται ἐν ταῖς προφητείαις. Καίτοι δὲ ἔκτοτε προέβαλλε καὶ πάλιν ἀξιῶσεις ἐπὶ ταύτης ἐν μέτρῳ, ὁ Παπισμὸς ἐντούτοις διατελεῖ σήμερον ἄνευ ἴχνους κοσμικῆς ἢ πολιτικῆς ἐξουσίας, ταύτης τελείως «ἀφανισθείσης». Ὁ Ἄνθρωπος τῆς Ἀνομίας, ὅπως ἐστερημένος πλέον πολιτικῆς ἰσχύος, ἐπιδεικνύεται εἰσέτι καὶ καυχᾶται ἀλλὰ, πολιτικῶς ἀνίσχυρος, ἀναμένει πλέον τὸν ὀλοσχερῆ αὐτοῦ ὄλεθρον ἐν τῷ ἐγγύς μέλλοντι, διὰ χειρὸς τῶν ἐξαγριωθησομένων ὄχλων (τῶν ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν ὀργάνων ἐν χειρὶ Θεοῦ) ὡς σαφῶς δεικνύεται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει.

Ὁ Ἐσχατος οὗτος καιρὸς, ἡ ἡμέρα τῆς ἐτοιμασίας τοῦ Ἰεχωβά, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 1799 μ.χ. καὶ λήγων εἰς τὸ 1914 μ.χ., καίτοι διακρίνεται διὰ τῆς κατ' αὐτὸν αὐξήσεως τῆς γνώσεως, ὑπὲρ πάντας τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, μέλλει, ἐν τούτοις, νὰ καταλήξῃ εἰς καιρὸν μεγίστης θλίψεως ἐξ ὧν ποτὲ ἐγνώρισεν ὁ κόσμος οὐχ ἥτιον ὁμοῦς ὁ Καιρὸς οὗτος ἄγει καὶ παρασκευάζει διὰ τὸν ἀπ' αἰῶνων ἐπαγγελθέντα εὐλογητὸν ἐκεῖνον καιρὸν, καθ' ὃν ἡ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ Βασιλεία, ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ ἀληθοῦς Χριστοῦ,

θέλει ἰδρῶσει πλήρη τὰξιν κυβερνήσεως, τὴν ἀντίθειον ἀκριβῶς ἐκείνης τῆς τοῦ Ἀντιχρίστου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περίοδος αὕτη παρασκευάζει τὴν βασιλείαν καὶ ἄγει εἰς τὴν βασιλείαν, ἄγει ὡσαύτως εἰς μεγάλην τινὰ διαπάλην μεταξὺ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας τάξεως τῶν πραγμάτων, διὰ τῆς ὁποίας διαπάλης ἡ δευτέρα μέλλει νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν κόσμον. Καίτοι ὁμως ἡ παλαιὰ τάξις ἢ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἀνάγκη νὰ παρέλθῃ, καὶ ἡ νέα ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτήν, ἡ τοιαύτη μεταλλαγὴ μέλλει νὰ καταπολεμηθῇ ἐμπαθῶς παρ' ἐκείνων οἵτινες καρποῦνται ὀφέλη ἐκ τῆς παρούσης καταστάσεως. Ἡ δὲ ἔκβασις θέλει εἶσθαι παγκόσμιος ἐξέγερσις, καταλήξουσα εἰς τὴν τελικὴν καὶ πλήρη καταστροφὴν τῆς παλαιᾶς τάξεως καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς νέας.

Πᾶσαι αἰ ἀνακαλύψεις, ἐφευρέσεις καὶ λοιπὰ πλεονεκτηματα, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι τὴν ἐποχὴν ἡμῶν ὑπεριέραν πάσης ἄλλης, εἶνε ἄλλα τόσα στοιχεῖα συνεργοῦντα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ἐτοιμασίας διὰ τὴν ἐπεισαγωγὴν τοῦ χιλιετοῦς αἰῶνος, ὅποτε ἀληθῆς καὶ ὑγιῆς ἀναμόρφωσις καὶ πραγματικὴ καὶ ταχεῖα πρόοδος κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, θέλει εἶσθαι τὸ σύνθημα εἰς πάντας καὶ διὰ πάντας.

Ἐπὶ κορυφῆς ἀρέων
 Στέκει Κῆρυξ ἀγαθῶν
 Καὶ φαιδρῶς προσαγορεύων
 Ἐμψυχώνει τὴν Σιών
 «Ὁ Θεὸς Σου
 «Νῦν σοῦ λύει τὸν δεσμόν».

«Τῆς δυσφόρου ευραυνίας
 «Νῦν παρῆλθεν ὁ καιρὸς
 «Τῆς μακρᾶς σέχμαλωσίας
 «Καὶ τῆς σκοτεινῆς νυκτός
 «Μὴ λυπῆσαι,
 «Σ' ἐπιστρέφει ὁ Θεός».

«Ὁ Σωτὴρ σου θριαμβεῦει
 «Τύραννοι, ἐχθροί, μακρὰν»
 Ὁ Χριστὸς σου βασιλεύει,
 «Βασιλεύει εἰς τὸ πᾶν
 «Καὶ εἰρήνην
 «Νῦν σοὶ δίδει καὶ χαρὰν».